

TVU

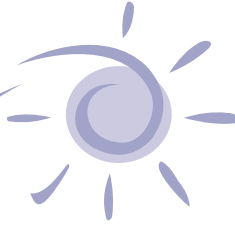
novičke

2/2009



TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
11. – 17. 5. 2009



**Odgovorni osebi:**

mag. Zvonka Pangerc Pahernik, nacionalna koordinatorica
TVU, Nevenka Kocijančič, urednica

Oblikovanje: David Fartek
Prelom in tisk: Tiskarna Pleško

Naslov uredništva:
Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana

Telefon: 01 5842 560

Telefaks: 01 5842 550

Elektronska pošta:

zvonka.pangerc@acs.si

nevenka.kocijancic@acs.si

Spletna stran:

<http://tvu.acs.si>

Izdajo glasila TVU-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo,
družino in socialne zadeve.

Naklada: 2.400 izvodov

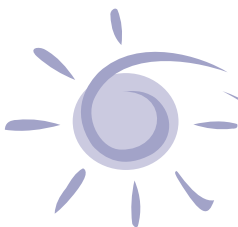
ISSN 1408-6751 TVU-Novičke (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1583-3746 TVU-Novičke (slovenska izdaja - online)

December 2009

TVU-Novičke so skupno glasilo
izvajalcev izobraževanja in učenja v Sloveniji,
ki jih združuje zanimanje za projekt Teden vseživljenjskega učenja in dejavno
sodelovanje v njem. Bilten je namenjen obveščanju o pripravljanih, temeljnih,
spremljajočih in sklepnih dejavnostih Tedna, spodbujanju in koordiniranju sodelujočih
ter izmenjavi njihovih izkušenj.

Tokrat preberite:



Teden vseživljenjskega učenja 2009 – kljub krizi uspešen! 2

- ✦ Nacionalna koordinacija TVU 2
- ✦ Prireditve TVU 2009 na državni ravni 5
- ✦ Govor ob slovesnem odprtju TVU 2009 6
- ✦ Teden vseživljenjskega učenja 2010 bo jubilejen! 8

Osrednja tema: Podeljevanje priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih v Sloveniji za leto 2008 8

- ✦ Prenovljeni pravilnik o podeljevanju priznanj ACS 8
- ✦ Dobitniki priznanj ACS za leto 2008 9
- ✦ Donatorji knjižnih nagrad dobitnikom priznanj ACS za leto 2008 16

Promocijska kampanja *Zgledi vlečejo* 17

- ✦ Hčerinski projekt TVU, temelječ na video promociji 17
- ✦ *Zgledi vlečejo* 17
- ✦ Pogled na dosežke, razsežnosti in razvoj projekta 18
- ✦ Izdane video oziroma multimedijske publikacije v zbirki *Zgledi vlečejo* 20



Teden vseživljenjskega učenja 2009 – kljub krizi uspešen!

Čeprav je leto 2009 v vseh pogledih zaznamovala gospodarska kriza in je tudi letošnji Teden vseživljenjskega učenja (TVU) utrpel kar nekaj omejevalnih ukrepov, smo se ponovno razveselili rekordnega števila sodelujočih – kar 747 prirediteljev smo zabeležili! Mreža prijateljev TVU torej iz leta v leto raste, v primerjavi z letom 1996 se je letos natanko podeseterila, blizu temu dosežku pa je tudi porast festivalskih dogodkov (od 500 v letu 1996 do preko 4.800 v letu 2009). Že samo iz teh kazalnikov lahko sklepamo, da je TVU postal nepogrešljiva promocijska kampanja v slovenskem – še zdaleč ne le strogo izobraževalnem – prostoru. Letošnji razmah festivala pa doživljamo le še kot argument več za paradigmatični premik od bojazni, da izobraževanje in vseživljenjsko učenje trpita za posledicami krize, k prepoznavi, da sta (lahko) eden ključnih vzvodov za njeno preseganje.



14^{LET}
1996 - 2009

Veliko več o uspešnosti TVU 2009 nam povedo ankete, ki so jih po izpeljanem festivalu na naš naslov poslali prireditelji in jih nemalokrat obogatili z utrinki obiskovalcev. Te informacije bodo strnjene v letnem poročilu, ki bo proti koncu leta objavljeno na spletni strani <http://tvu.acs.si/predstavitev>. Eden zgoraj omenjenih varčevalnih ukrepov je namreč tudi ta, da omejujemo tiskana gradiva in vse več vsebin o TVU objavljamo na njegovih spletnih straneh. S tem sicer tvegamo nekoliko manjšo stopnjo obveščeniosti, a po drugi strani zaupamo, da se beseda o TVU širi tudi 'od ust do ust' s pomočjo vas, bralcev TVU-Novičk in obiskovalcev spletnih strani TVU. V nadaljevanju vas zato seznanjamo le z najbolj izstopajočimi vidiki letošnjega festivala učenja.

★ Nacionalna koordinacija TVU

Andragoški center Slovenije je tudi tokrat v vlogi **nacionalnega koordinatorja** izpeljal konceptualno-razvojne naloge, nekatere že precej utečene, a kljub temu v sveži preobleki. Med njimi naj omenimo sestanka Nacionalnega odbora ter mreže koordinatorjev in izvajalcev ter celoletno sodelovanje z nosilcem *Evropskega leta ustvarjalnosti in inovativnosti* in drugimi akterji na državni ravni. Stalen stik z mrežo TVU, skupna vizualna



ter medijska promocija festivala, trdna informacijska podpora vsem fazam projekta in sodelovanje v mednarodnem gibanju festivalov učenja so nadaljnji vidiki nacionalne koordinacije TVU, s katero je naš center zaposlen vse leto.

Pri tem nam je bila tudi letos v odlično podporo **mreža koordinatorjev TVU**. Ta je bila leta 2001 prvič formalno vzpostavljena, nato pa smo jo s skupnimi priporočili za koordinacijo ter številnimi priložnostmi za izmenjavo izkušenj in pogledov le še krepili. Njena vloga se tako iz leta v leto potrjuje in odločilno vpliva na širitev mreže prijateljev TVU. V letu 2009 je gonilno in usklajevalno vlogo prevzelo 26 koordinatorjev, od tega 24 območnih in 2 tematska, pod svojim okriljem so imeli okrog 90 % izvajalcev oziroma prireditev TVU 2009. Med njimi je najbolj izstopal RIC Novo mesto, ki je izpeljavo letošnjega nacionalnega odprtja podprl z izjemno široko mrežo sodelujočih (nad 80 izvajalcev) in skupaj z njimi v obdobju od maja do konca junija izpeljal nad 500 prireditev. S podobnim številom partnerjev sta se izkazala tudi Vitra, Center za uravnotežen razvoj iz Cerknice, ter Zavod za izobraževanje in kulturo iz Črnomlja.

Izobraževalni, promocijski, informativno-svetovalni, kulturni, družabni, športni in drugi dogodki TVU 2009 so se vrteli okrog **treh vodilnih tem**:

- v *Evropskem letu ustvarjalnosti in inovativnosti* (ELUI) je vloga vseživljenjskega učenja pri krepitevi **ustvarjalnosti in inovativnosti** za osebni, družbeni in gospodarski razvoj osvetljevalo kar 1.205 (25 %) dogodkov (glej <http://tvu.acs.si/koledar/iskanje/elui>);
- dogodki na temo **izobraževanje starejših odraslih** so poudarjali potrebo in možnosti za vključevanje starejših v vseživljenjsko učenje, nekateri dogodki pa so spodbujali tudi medgeneracijsko učenje; tema je bila izpostavljena v okviru 734 (15 %) dogodkov (glej <http://tvu.acs.si/koledar/iskanje/starejsi>);
- slogan **Učenje – zanesljiva pot iz krize!** je združeval blizu 517 (okrog 11 %) dogodkov, ki so poudarjali, da je treba prisluhniti aktualnim potrebam, se nanje odzvati s kakovostnimi izobraževalnimi vsebinami ter svežimi, hitro prilagodljivimi pristopi. Dogodki so se nanašali na uspešno učenje, iskanje zaposlitve, premagovanje stisk ob izgubi zaposlitve, ali pa na razvijanje različnih spretnosti, ki ne pomenijo le usposabljanja za učenje in delo, temveč za skladen osebni razvoj in ustvarjalno sožitje v različnih sredinah (glej http://tvu.acs.si/koledar/iskanje/pot_iz_krize).



Ustvarjalnost
in inovativnost
Evropsko leto 2009

Drugi dogodki se niso nanašali na priporočene tri teme, pač pa so njihove vsebine temeljile na aktualnih potrebah okolij, v katerih so bili izpeljani.

Prizadevanja sodelujočih so bila letos izdatno podprta z denarjem iz **Javnega razpisa za sofinanciranje izobraževanja odraslih** za leto 2009, saj je bilo koordinaciji TVU in izpeljavi prireditev na lokalni ravni namenjenih rekordnih 100.000 EUR (lani 42.000 EUR). Vsi prijavitelji na razpis so podporo prejeli, a žal je bilo podeljenih le 58,55 % razpisanih sredstev. Razlogov za to je več: ker je kar 87 % prirediteljev delovalo prek koordinatorjev, morda o razpisu niso bili dovolj seznanjeni ali pa niso zaupali v možnost, da na njem uspejo. Še najverjetnejši razlog je bil ta, da niso dosegli praga kriterijev (10 ali več prireditev). Ponuja se tudi ugotovitev, da je mreža TVU po nekaj letih negotovega, zamaknjenega, enkrat celo odpadlega financiranja izgubila vero v uspešno finančno podprtost projekta. Slednje zagotovo govori v prid argumentu, da bi morale biti sofinanciranje TVU iz *Letnega programa izobraževanja odraslih* časovno in količinsko prej opredeljeno, predvsem pa iz leta v leto konsistentno.

Letošnje **mednarodno sodelovanje** na področju festivalov učenja se je začelo z aprilsko konferenco v Edinburgu, kjer se je zbralo 125 predstavnikov stroke, politike in učečih se iz vsega sveta. Srečanje je organiziralo Škotsko partnerstvo za učenje v sodelovanju s škotsko vlado, imelo je značaj pripravljalnega dogodka za *Šesto mednarodno Unescovo konferenco za izobraževanje odraslih – CONFINTEA VI*. Udeleženci so razpravljali o vsebini Listine učečih se (glej osnutek na spletni strani <http://tvu.acs.si/mednarodno>). Ta naj bi na petih področjih: politika, dostop in udeležba, svetovanje in podpora, kakovost in inovacije dala usklajene pobude udeležencem konference v Braziliji. Drugi rezultat sodelovanja v Edinburgu so bili prvi koraki za oblikovanje globalne zagovorniške mreže učečih se. Ti dogodki bodo zagotovo krojili prihodnost stroke, zato nas veseli, da smo bili dejavno vključeni.



Drugi dogodek na mednarodni ravni je bila predstavitev 14-letnih dosežkov in izkušenj s TVU na uvodni tribuni hrvaškega *Tedna vseživljenjskega učenja* konec septembra v Zagrebu (glej <http://www.cjelozivотно-ucenje.hr/>), kar je morda prvi korak za izdatnejše prekmejno sodelovanje v prihodnosti.

Novembra pa smo bili povabljeni v Estonijo na seminar *Mreže in partnerstva za promocijo izobraževanja odraslih*, da spregovorimo o naših dolgoletnih izkušnjah z mrežo koordinatorjev TVU.

★ Prireditve TVU 2009 na državni ravni



Pri organizaciji **nacionalnega odprtja TVU 2009** je Andragoški center Slovenije tokrat podprl prizadevanja Razvojno-izobraževalnega centra Novo mesto, dolgoletnega in izkušenega koordinatorja TVU na Dolenjskem. Na prireditvi, ki je zbrala okrog 350 obiskovalcev in ki jo je popestrila vrsta nastopajočih, predstavnikov različnih generacij, so zbrane

nagovorili minister za šolstvo in šport, *dr. Igor Lukšič*, državna sekretarka z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, *dr. Anja Kopač Mrak*, župan Mestne občine Novo mesto, *Alojzij Muhič*, ter *mag. Andrej Sotošek*, direktor Andragoškega centra Slovenije. Osrednji del prireditve, ki je bila izpeljana 8. maja 2009 v Grmu Novo mesto – centru biotehnike in turizma, je bil namenjen podelitvi 15 novih priznanj ACS za izjemne dosežke v izobraževanju odraslih. O vzdušju na tem izjemnem dogodku, ki je vnovič potrdil pravilnost odločitve, da nacionalno odprtje TVU izpeljujemo na krajevni ravni (tako je vse od leta 2006), največ povedo fotografije, objavljene na spletni strani <http://tvu.acs.si/odprtje/index.php?nid=700&id=166>.

O prizadevanjih na področju podeljevanja **priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne učne in strokovne dosežke** pišemo v nadaljevanju. Na tem mestu želimo izpostaviti le, da smo z letošnjim letom zaključili 12-letno življenjsko obdobje teh priznanj, ki bo obeleženo s publikacijo, v kateri bo predstavljenih vseh 156 dozdajšnjih dobitnikov; izšla bo proti koncu leta. Pomemben letošnji dosežek je tudi možnost prijavljanja kandidatov za dobitnike priznanj prek spletne strani TVU. Ta je bila v jesenskem času s pridom uporabljena v postopku prijavljanja na razpis za priznanja ACS 2009.

6

Tema, o kateri je 20. maja 2009 v City Hotelu v Ljubljani na **14. andragoškem kolokviju** razpravljalo 20 strokovnjakov različnih profilov, je bila *izobraževanje starejših odraslih v letu ustvarjalnosti in inovativnosti*. Pestra paleta nastopajočih je skupaj z okrog 80 udeleženci zagotovila izmenjavo raznolikih pogledov, pisni prispevki so objavljeni na spletni strani

<http://tvu.acs.si/ak/2009/index.php?nid=610&id=169>, tam so na voljo tudi zvočni zapisi prispevkov učečih se ter pozdravnih in zaključnih govorcev.



Naj še omenimo, da je dejavnosti Andragoškega centra Slovenije za projekt TVU denarno podprlo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, financirali pa so tudi izpeljavo nacionalnega odprtja in andragoškega kolokvija.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

✦ Govor ob slovesnem odprtju TVU 2009

Zbrane na slovesnem odprtju Tedna vseživljenjskega učenja 2009 v Novem mestu je s svojim razmišljanjem o učenju nove dobe obogatil slavnostni govornik, minister za šolstvo in šport, *dr. Igor Lukšič*:

»Ravnateljica šole, direktorica Razvojno izobraževalnega centra, župan, dame in gospodje, vesel sem, da sem lahko danes tu z vami zaradi tega, ker sem prav v tej občini, ki je bila včasih še večja in je štela največ naselij v Jugoslaviji, lahko končal vse svoje šole do fakultete, ki jo je bilo potrebno opravljati izven te občine. Vesel sem, da se v takem številu dobimo na dogodku, ki napoveduje zavzetost za učenje in izobraževanje tu, v tej občini in na Slovenskem.



Prav je, da teden, ki je posvečen vseživljenjskemu učenju, preseže sedem dni. Traja naj en mesec, celo leto. Razprava o krizi sega na vsa področja. Vendar še ni prišla na ključno področje, in to je vprašanje socializacije, vprašanje reprodukcije temeljnih vzorcev obnašanja, ki jih je razvila zahodna civilizacija. In to je vprašanje vzgoje in izobraževanja, šolanja in učenja.

V prvem navalu, ko je bilo videti, da je kriza predvsem kriza finančnih institucij, je bilo šolstvo omenjeno samo kot tisti del, iz katerega se lahko počrpa dodatne vire, da bo lahko bančni sistem dobil novo finančno injekcijo. Ta zgodba se počasi končuje. Celo v jedru krize, v Združenih državah Amerike, ugotavljajo, da je ključni problem najti nov tip organizacije družbe. In odgovor je možno iskat samo v inovacijah na področju vzgoje in izobraževanja ter socializaciji. Če si mi ne bomo znali postaviti prave diagnoze, potem bo tudi vsaka terapija napačna. Po novi oceni je to, kar se nam dogaja, še zadnji opomin, da je industrijska doba končana. Šolanje za tekoče trakove je mimo. Ukvarjanje z ljudmi, kot da so stvari, vodi v poglobljanje krize med ljudmi. To je kriza odnosov med ljudmi. Mi smo imeli to srečo, da smo to krizo lahko doživljali kot spremembo političnega družbeno-lastniškega sistema in zato lahko bolj čutimo, za kaj pravzaprav gre. Nekaterim se je ta sprememba dogajala stoletja in se je vmes zvrstilo kar nekaj generacij.

Tisto, kar zaznamuje učenje nove dobe, je vprašanje angažiranja biopotenciala, ki ga imamo ljudje kot posamezniki. Vprašanje angažiranja možganov ne zadeva zgolj dimenzije logike oziroma racionalnosti, ampak tudi potencial, ki ga imamo zato, da z njim živimo skozi druge in z drugimi in s tem gradimo lasten potencial. Torej, kako povezati pedagoško znanost in vse družbene znanosti z biološko znanostjo in potem te z informacijsko-komunikacijskimi tehnologijami, ki so sedaj na razpolago? To je vprašanje, ki je pred nami, ki je nenazadnje pred menoj v tem mandatu in pred to vlado. Praksa izobraževanja 'iz knjig v knjige, iz seminarskih nalog v seminarske naloge, pa prezentacija teh seminarskih nalog' - to je del pretekle dobe. To je del industrijske družbe. Mi pa moramo začeti meriti rezultate izobraževanja in učenja po tem, kakšne sledi pušča na nas samih, na sproščanju biopotenciala, možganskega potenciala in seveda po tem, kakšne rezultate to pušča na drugih. Ne more biti končno merilo, koliko tovarn, zidov smo zgradili, koliko avtomobilov, hiš itn. ima posameznik. Ta zgodba je končana. Začenja se nova doba, nova doba pa se začinja z vsemi tistimi, ki se ukvarjamo z izobraževanjem, z resitualizacijo. Učenje naj bo vseživljenjski proces, ki bo služil vsem nam, pedagoškim delavcem, človeštvu, Slovencem in temu svetu.»

★ Teden vseživljenjskega učenja 2010 bo jubilejen!

Petnajsti TVU bo **v tretjem tednu maja 2010** (17. do 23. maj), razširjeni termin pa se bo spet raztezal od začetka maja vse do konca junija. Delovna skupina za TVU bo do konca letošnjega leta pripravila preliminarni letni načrt TVU in pregled vseh pomembnih datumov. Spet bo ključnega pomena za dobro informiranost redno obiskovanje spletne strani TVU.

V Evropskem letu boja proti revščini in socialni izključenost bo eno od priporočil sodelujočim, da svoje prireditve povežejo s to kompleksno temo, glede na lanske pozitivne izkušnje pa bomo opredelili dodatne vodilne teme oziroma slogane. Prijava za sodelovanje bo tekla od 15. marca 2010 naprej, odgovori na najpogostejša vprašanja, s katerimi se srečujejo novi prijatelji TVU, so na voljo na spletni strani

<http://tvu.acs.si/datoteke/Predstavitev/Najpogostejsa%20vprasanja.pdf>.

Vabljeni k soustvarjanju našega skupnega praznika učenja!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS



Osrednja tema: Podeljevanje priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih v Sloveniji za leto 2008

★ Prenovljeni pravilnik o podeljevanju priznanj ACS

Andragoški center Slovenije od leta 1997 podeljuje priznanja učem se odraslim ter inovativnim učiteljem, mentorjem, strokovnim skupinam, ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim, ki se odlikujejo po razvijanju kulture vseživljenjskega učenja.

Do letos, dvanajst let torej, smo podeljevali vsako leto do 15 Priznanj ACS za posebne dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji. Tako je bilo skupno podeljenih 156 priznanj v treh kategorijah: 39 priznanj so prejeli izjemni učeči se posamezniki, 34 je bilo odličnih učečih se skupin, 83 pa je bilo inovativnih, domiselnih in požrtvovalnih izobraževalcev odraslih, med katerimi je kar 41 posameznikov (mentorjev, učiteljev, strokovnjakov), 14 strokovnih skupin, 18 izobraževalnih in drugih ustanov, 4 podjetja in 6 lokalnih skupnosti. Ker se v zadnjem desetletju izobraževalna politika in praksa čedalje bolj

osredotočata na vidik vseživljenjskosti učenja in ker bi radi razširili pogled na učne in izobraževalne dosežke ter izpostavili govorico dobrih zgledov, smo se odločili korenito prenoviti pravilnik (objavljen je na spletni strani <http://tvu.acs.si/priznanja/pravilnik/>) in z njim merila podeljevanja priznanj.

Od septembra 2009 torej podeljevanje priznanj ureja novi *Pravilnik o podeljevanju priznanj ACS za promocijo učenja in znanja* (<http://tvu.acs.si/datoteke/Pravilnik.pdf>). V treh kategorijah se zdaj lahko podeli **največ 10 priznanj** na leto:

- **posameznikom** za posebne dosežke na področju vseživljenjskega učenja (**do 4** priznanja),
- **skupinam** za posebne dosežke na področju vseživljenjskega učenja (**do 3** priznanja) ter
- **ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim** za posebne strokovne ali promocijske dosežke ter za dosežke pri bogatitvi tako lastnega znanja kot tudi znanja drugih (**do 3** priznanja).

Letošnji razpis za Priznanja, ki je bil odprt med 15. septembrom in 14. oktobrom 2009, je prvokrat potekal v skladu s prenovljenim *Pravilnikom*. Dobitniki priznanj za leto 2008, ki so prejeli priznanja maja, na otvoritveni slovesnosti TVU 2009, pa so bili izbrani še po merilih, ki jih je določal stari pravilnik.

Dobitnike Priznanj za leto 2008 smo slovenskim bralcem pisno predstavili v prejšnji številki TVU-Novičk, vendar brez fotografij, saj slikovnega gradiva še nismo imeli, zato zdaj objavljamo fotografije s slovesne podelitve priznanj, ki je bila 8. maja 2009 v Novem mestu.

✦ Dobitniki priznanj ACS za leto 2008

Za leto 2008 je bilo v treh kategorijah podeljenih skupno 15 Priznanj ACS. V prvi kategoriji so priznanje prejeli štirje učeči se posamezniki, v drugi kategoriji tri učeče se skupine (1 študijski krožek in 2 učeči se skupini univerz za tretje življenjsko obdobje), v tretji skupini pa je bilo podeljenih osem priznanj (3 posameznicam, 2 strokovnima skupinama, 2 zavodoma in enemu podjetju).

★ Priznanja posameznikom za bogatitev lastnega znanja

★ Mladen Dudek iz Ljubljane, inženir tehnologije prometa

Predlagateljica: Karin Elena Sánchez



Vedoželjnost ga je pri osemtridesetih spet pripeljala v šolske klopi. Z odliko je maturiral in se vpisal na Fakulteto za pomorstvo in promet v Portorožu. Izobrazbi primerne zaposlitve še ni našel, a to mu ne jemlje volje do pridobivanja novih znanj tudi za osebno rast in razvoj.

★ Nuša Ilovor iz Žalca, pesnica

Predlagateljica: Medobčinska splošna knjižnica Žalec, Andreja Hutinski

Cerebralna paraliza je Nušo priklenila na voziček. Ker se težko sporazumeva, je dokončala le osnovno šolo s prilagojenim programom. V urah samote je začela popisovati svoja občutja, ki so se kmalu prelila v pesmi in prozo. Odtlej ne zamudi nobene literarne delavnice! Za literarne dosežke je prejela Savinovo priznanje.



★ Zlatka Kolman iz Pišec, podjetnica



Predlagateljica: Ekonomska in trgovska šola Brežice, Alenka Pečnik Kranjec

Po desetletjih bivanja v tujini se je vrnila in z možem ustanovila podjetje. A za nove naloge je bilo potrebno znanje, zato

se je vpisala v srednješolski program za odrasle ter z odliko dokončala izobraževanje po programu Tr-govec ter Ekonomski tehnik.

✦ **Marina Brezar** iz Črnomlja, predsednica romskega društva Vešoro

Predlagatelj: Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj, mag. Nada Žagar

Po uspešno končani osnovni šoli za odrasle se je vpisala v program poklicnega izobraževanja. Kot mentorica za romski jezik sodeluje v programih Zavoda za izobraževanje in kulturo Črnomelj, v župniji pomaga prevajati molitvenik v romski jezik, sodelovala je pri pripravi zbirke belokranjskih romskih pravljič, piše pesmi in zbira gradivo za romsko-slovenski slovar.



✦ **Priznanja skupinam za bogatitev lastnega znanja**

✦ **Študijski krožek Mala gora** iz Kamenj z mentorico Kristino Valič

Predlagatelj: Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina, Urška Štrancar



Želja po znanju je Kamenjce povezala v pravo učečo se lokalno skupnost. Spoznavali so skrivnosti dobre fotografije, domačih obrti, običajev, kmečkih opravil, prirejanja pohodov, priprave razstav in publikacij. Izdali so zbornik in nekaj najlepše ohranjenih starih razglednic svojega kraja, izdelke domače obrti pa ponudijo ljudem na stojnicah.

12 **★ Prostovoljni kulturni mediatorji v Loškem muzeju, UTŽO Škofja Loka** Loka z vodjo skupine Borjano Koželj

Predlagatelj: Loški muzej Škofja Loka, Mira Kalan

Loški upokojenci, slušatelji 'tretje univerze', so se navdušili za prostovoljsko delo v muzeju in se za to tudi sistematično usposabljali (*Umetnostna zgodovina, Škofja Loka – moje mesto, jezikovni študijski krožki, ŠK Impresionisti in O muzejskih zbirkah*). Skupnost bogatijo s svojim delom in so zgled dejavnega staranja.



★ Skupina Umetnost pripovedovanja, UTŽO Ljubljana z vodjo skupine Heleno Ogorelec in strokovnim mentorjem doc. dr. Tomažem Gubenškom

Predlagatelj: Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje – Univerza za tretje življenjsko obdobje (UTŽO), doc. dr. Dušana Findeisen



Skupina članic 'tretje univerze' se umetnosti pripovedovanja uči pod strokovnim vodstvom doc. dr. Tomaža Gubenška. Na učni poti so morale premagati mnoge ovire (strah pred nastopanjem, slabši spomin), vztrajno vaditi, opazovati govorico telesa in še kaj, da lahko zdaj svoje znanje razdajajo v šolah, bolnišnicah, na prireditvah in drugod.

✦ **Priznanja posameznikom, skupinam, ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih**

- ✦ **Marta Kopun Košuta** iz Kontovela pri Trstu, raziskovalka vezenine in ljudske noše na Tržaškem

Predlagatelj: Kulturno društvo Ivan Grbec – Škedenj pri Trstu, Luisa Primossi Primožič

Od mladih nog nabira znanje o posebnostih oblačilne kulture. Spoznala je nekaj lastnic originalnih noš, ki so ji pomagale razumeti pomen, sestavo in način izdelave simbolov v ljudski vezenini. Za ohranjanje in nastajanje novih izvirnih noš v slovenskih društvih je zasnovala večleten izobraževalni program. Svoje znanje objavlja v knjigah, ga predstavlja v medijih in na javnih prireditvah.



- ✦ **Marjetka Popovski** iz Izole, pevka, zborovodkinja, snovalka rehabilitacijskih programov s pomočjo glasbe

Predlagateljica: Špela Pahor



Kot diplomirana fizioterapevtka ima še posebej izostren posluš za kulturne potrebe in zmožnosti za neformalno učenje pripadnikov ranljivih skupin (ostarelih, prizadetih po kapi, oseb z zaostankom v razvoju). Dragoceno je njeno glasbeno delovanje med Slovenci na Tržaškem, občasno pa tudi med izseljenci po svetu.

★ **Špela Pahor** iz Pirana, etnologinja, publicistka, mentorica študijskih krožkov

Predlagateljici: Marina Hrs in Darja Kromar

V Mestni knjižnici Izola ureja domoznansko zbirko. Pripravlja potopisna predavanja (cikel *Skozi druge kulture spoznavamo sebe*) in razstave. Dragocena je njena odprtost do ljudi vseh generacij: pripravlja programe za predšolske in šolske otroke, bolnike in ostarele. Snuje tudi prireditve za najširšo javnost, piše članke in pripravlja oddaje za slovenski program tržaškega radia.



★ **Delovna skupina projekta *Za življenje!*** z vodjem skupine Janijem Breznikom

Predlagatelj: Center za nujno medicinsko pomoč in reševalne prevoze Maribor, prim. doc. dr. Štefek Grmec, dr. med. spec.



Da ne bi bili v primerih nesreč le pasivni opazovalci, potrebujemo nova znanja in veščine, pa tudi nenehno obnavljanje teh znanj. Prav to je naloga projekta *Za življenje!* Delovna skupina, sestavljena iz študentov medicine Univerze v Mariboru, ima široko zastavljene cilje ozaveščanja in neformalnega učenja na delavnicah, s pomočjo publikacij, tečajev in promocijskih kampanj.

Predlagateljica: Turistična zveza Slovenije

V *Štajerski turistični zvezi* se zavedajo, da je za razvoj turizma pomembno tudi vseživljenjsko učenje, zato namenjajo svoje dejavnosti ljudem vseh starosti. Posebno skrb namenjajo promociji poklicev v turizmu. Upoštevajo sodobna načela turistične ponudbe, še posebej varovanje naravne in druge dediščine.



✦ **ORON, Zavod za obveščanje, raziskovanje, organiziranje in načrtovanje**, Stari trg pri Ložu, glavni in odgovorni urednik: Janez Sterle

Predlagatelj: VITRA Center za uravnotežen razvoj Cerknica, Bojan Žnidaršič



Zavod ORON je svetel zgled, kako je mogoče na območju, odmaknjem od izobraževalnih in kulturnih središč, prek TV-ekranov posredovati javnosti široko paleto izobraževalnih vsebin in tako gledalce spodbujati k vseživljenjskemu učenju in odgovornemu ravnanju, pomembnemu za samorazvoj, za razvoj kraja in regije.

★ **Zavod Zarja, Zavod za varstvo in rehabilitacijo po poškodbi glave**
iz Ljubljane, direktorica: Irena Reberšak

Predlagateljica: Mateja Korošec

»Učenje je najboljšo zdravilo za žalost,« so prepričani v Zavodu Zarja. Spodbujajo učenje, ki pomeni novo priložnost, da se varovanci zavoda, ki so utrpeli poškodbe možganov, kar najbolj približajo kakovosti življenja, kakršnega so imeli pred nesrečo. Zato so razvili poseben model študijskih krožkov, prilagojen različnim stopnjam zmožnosti oseb v procesu rehabilitacije.



★ **Mercator, d. d.**, Ljubljana, članica uprave za splošne, pravne, kadrovske zadeve: Vera Aljančič Falež

Predlagateljica: Turistična zveza Slovenije



V Mercatorju imajo zelo dobro razvit sistem permanentnega spopolnjevanja zaposlenih. Sodelovali so pri prenovi poklica Prodajalec. V Mercatorjevo šolo za poslovanje se je v letu 2008 vključila večina poslovdij iz vse Slovenije. Dragocena je njihova podpora festivalu *Turizmu pomaga lastna glava*, ki ga koordinira Turistična zveza Slovenije.

★ **Donatorji knjižnih nagrad dobitnikom priznanj ACS za leto**

Slovesno podelitev priznanj za leto 2008 v Novem mestu so obogatile tudi ugledne slovenske založbe s svojimi publikacijami. Donatorice knjižnih

nagrad so bile: Mladinska knjiga založba, d.d., Mohorjeva družba in Društvo MD Celje, Založba Sidarta, Založba Didakta ter Založba Nova revija. Kot vsa leta doslej je bila med darilnimi publikacijami tudi strokovna literatura Andragoškega centra Slovenije.

Vsem donatorjem se za njihov prispevek k slovesnosti iz srca zahvaljujemo.

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS



Promocijska kampanja *Zgledi vlečejo*

★ Hčerinski projekt TVU, temelječ na video promociji

Na Andragoškem centru Slovenije se že od samega začetka zavedamo moči video govornice, zato jo vključujemo tako v izobraževalne (usposabljanje mentorjev študijskih krožkov in programov za zviševanje ravni pismenosti) kot tudi v promocijske projekte (promocija primerov dobre prakse s pomočjo video- oziroma TV-predstavitve dobitnikov priznanj). Video govornica v podporo kulturi učenja se je še posebej hitro uveljavila v okviru festivala učenja. Sprva smo dokumentarni video uporabljali predvsem za predstavitev dosežkov dobitnikov priznanj. Priznanja za posebne dosežke na področju izobraževanja odraslih smo začeli podeljevati leta 1997, dve leti kasneje pa smo dobitnike prvič predstavili z video portreti. Leta 2001 smo video ponudili v predvajanje prvim kabelskim televizijam po Sloveniji. Zdaj imamo v mreži sodelujočih prek 20 regionalnih in kabelskih televizijskih postaj. Kasneje se je uporaba videa udomačila tudi pri izvajalcih TVU, vendar bolj kot spremljevalni dogodki, bolj smiselne rabe v promocijske in izobraževalne namene pa nismo zasledili, zato smo se leta 2007 odločili za nov projekt, ki naj nagovori izbrane ciljne skupine, usposobi izvajalce festivala učenja in druge za namensko rabo video produktov. S svojimi sporočili želimo prodreti na nova področja, kamor so nam bila doslej vrata zaprta.

★ *Zgledi vlečejo*

V desetih letih snemanja video portretov se je v našem arhivu nabrala dragocena zbirka primerov dobre prakse. Mnoga sporočila, čeprav dokumentarno upodobljena pred več leti, so še vedno dragocena in aktualna. Odločili smo se, da jih tematsko povežemo in strokovno nadgradimo, jim dodamo uporabno tiskano gradivo in ga ponudimo izvajalcem TVU, še

posebej pa svetovalcem v zavodih za zaposlovanje, svetovalnih središčih, središčih za samostojno učenje oziroma v centrih vseživljenjskega učenja, učiteljem ter drugim potencialnim uporabnikom in prek njih nagovorimo nemotivirane, učno nedejavne, pripadnike ranljivih skupin prebivalstva (hendikepirane, bolnike, osebe z zaostankom v razvoju, osipnike, brezposelne, ostarele, pripadnike manjšin) in jim pokažemo, da lahko z učenjem naredijo še veliko dobrega zase, za bližnje in širšo skupnost. Pri izbiri ciljnih skupin smo se uglasili s potrebami področnih ministrstev in sporočili vsakokratnega evropskega leta (2007 – *Evropsko leto enakih možnosti za vse*, 2008 – *Evropsko leto medkulturnega dialoga*). Zasnovali smo promocijsko kampanjo in jo zato, ker temelji na osebnih zgledih dobitnikov priznanj, poimenovali *Zgledi vlečejo*.

★ Pogled na dosežke, razsežnosti in razvoj projekta

Promocijska gradiva smo oblikovali in izdali v letih 2007 in 2008. Domet kampanje smo v letošnjem letu (2009) ovrednotili in s pomočjo ugotovitev oblikovali načrt za razvoj kampanje v prihodnjih letih. Kratek pogled na doseženo in izhodišča za razvoj projekta vam zdaj v zgoščenem povzetku predstavljamo.

Promocijsko kampanjo *Zgledi vlečejo* sestavljajo promocijski ukrepi na več ravneh, podprti z raznovrstnim promocijskim gradivom, z nastopi v izbranih ciljnih skupinah/okoljih in usposabljanji (delavnicami).

Kampanja *Zgledi vlečejo* je namenjena promociji na domači in mednarodni ravni. Gradiva pripravljamo v slovenskem jeziku, vsebine, zanimive za mednarodno promocijo, pa izdamo dvojezično ali v dveh jezikovnih različicah (publikaciji *Zgledi vlečejo 7a* in *8*; promocijski letaki v slovenskem in angleškem jeziku).

Vsa video gradiva so zasnovana tako, da se jih lahko predvaja kot samostojne TV-oddaje oziroma video dogodke, lahko pa jih kot spremljevalni/dopolnilni program vključimo v širše izobraževalne, festivalske in kulturne prireditve. **Video predstavitve** so namenjene tako nacionalni promociji v mreži kabelskih TV-postaj kot tudi delu s posamezniki (svetovanju, animaciji s pomočjo dobrih zgledov) ali skupinami (na delavnicah, dnevih odprtih vrat, prireditvah TVU, v razredih, na posvetih, konferencah). Animaciji posameznikov so namenjeni **promocijski letaki**. Posameznike pa seveda nagovarjajo tudi TV- in druge video predstavitve primerov dobre prakse. Animaciji in usposabljanju strokovnih delavcev (učiteljev, mentorjev, svetovalcev) v zaključenih skupinah so namenjene **tematske delavnice**.

Doslej smo izdali devet video oziroma multi-medijskih publikacij in sedem promocijskih letakov v slovenskem in angleškem jeziku. Evalvacija je pokazala, da so letaki dobrodošlo drobno promocijsko gra-

divo, tudi za promocijo zunaj festivala učenja, zato načrtujemo pripravo tematskih letakov, ki bodo nagovorili izbrane ciljne skupine oziroma bodo promovirali izbrane vsebine, pomembne za nacionalno promocijo.

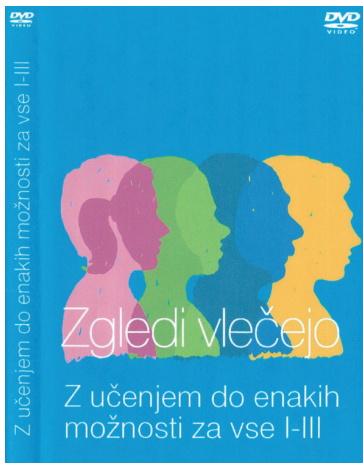


V letošnjem letu (2009) smo zasnovali komplet promocijskih gradiv in dejavnosti, s katerimi bomo v obdobju 2010-2012 promovirali dejavno staranje, v prihodnjem letu pa bo na vrsti snovanje promocijskih ukrepov za animacijo učno nedejavnih lokalnih skupnosti. S pripravo video in multimedijskih gradiv imamo že bogate izkušnje, kar manjka (kot smo ugotovili v evalvaciji), sta učinkovita raba promocijskih gradiv in aktiviranje ciljnih javnosti. Da bi zapolnili to vrzel smo se odločili, da pritegnemo predstavnike ciljnih javnosti v **fokusne skupine**, kjer bomo s skupnimi močmi načrtali okvire, poti in ukrepe za učinkovitejši prodor do naslovnikov promocijskih sporočil v kampanji *Zgledi vlečejo*. V fokusnih skupinah bomo lažje prepoznali tudi manjkajoča oziroma potrebna nova znanja, ki bi pomagala do učinkovitejše rabe video-, multimedijskih in drugih gradiv, ki jih snujemo. Tako bomo v prihodnje bolj celostno in ustrežnejše načrtovali tudi usposabljanja za uporabnike gradiv.

Doslej smo zasnovali tri video delavnice, dve izmed teh sta bili že uspešno izvedeni (delavnica, namenjena usposabljanju za medkulturno sožitje oziroma medkulturne kompetence, ter delavnica s predstavitevjo in možnostmi uporabe multimedijskih gradiv v zbirki *Zgledi vlečejo*) doma in na mednarodnih strokovnih srečanjih. Odziv udeležencev delavnic je bil dober, udeleženci pa so zapisali tudi nekaj koristnih opažanj za kakovostno in strukturno nadgradnjo izvedbe.

★ Izdane video oziroma multimedijske publikacije v zbirki *Zgledi vlečejo*

★ *Zgledi vlečejo 1–3*



V *Evropskem letu enakih možnosti za vse – ELEM 2007* smo z video govorico nagovorili tiste med nami, ki si morajo zaradi svoje drugačnosti enakovredno vključenost v družbo še izboriti.

Izšlo je 140 izvodov; razdeljenih je bilo 136 izvodov (81 uporabnikom). Video je bil predvajan v spremljevalnem programu TVU 2007, na posvetih ravnateljev, v šolah (ni zbirnega podatka) in na delavnicah ACS (5 predvajanj).

★ *Zgledi vlečejo 4–6 (didaktični komplet)*

Didaktični komplet, ki ga je avtorica naslovlila *Svojim ciljem naproti I-III (Zgodnje obdobje kariere, Srednje obdobje kariere, Zrelo obdobje kariere)*, nagovarja učno nedejavne, da bi si z izobraževanjem izboljšali kakovost življenja in položaj na trgu delovne sile.

Skupna naklada je bila 420 izvodov; šestdesetim uporabnikom je bilo razdeljenih 395 publikacij (44 posamičnih in 117 kompletov). Med uporabniki so zavodi za zaposlovanje, izvajalci izobraževanja odraslih, razvojne agencije, šole (ni zbirnega podatka o številu predvajanj).

★ *Zgledi vlečejo 7 (tematski komplet ELMD 2008)*

Publikacija *Bogatejši v različnosti, Učenje za kakovostno sožitje v večkulturnem okolju*, je uglasena s sporočili *Evropskega leta medkulturnega dialoga*. Predstavlja dobitnike priznanj ACS, ki utirajo možnosti za kakovostnejše sožitje v narodnostno in kulturno pisanem okolju.

Izšla je v 150 izvodih; razdeljenih je bilo 131 tematskih kompletov (61 uporabnikom). Evidentirali smo predvajanja na treh delavnicah *Razvijanje medkulturnih kompetenc, na odprtju TVU 2008*, in 21 predvajanj na 13 TV-kanalih (regionalnih in kabelskih TV), večje število predvajanj v okviru prireditev TVU 2008.

✦ **Zgledi vlečejo 7A (dvojezični komplet ELMD/EYID 2008)**

Publikacija, ki smo jo poimenovali *Richness in Diversity*, je namenjena promociji v mednarodnih okoljih.

Izšla je v 50 izvodih; razdeljenih je bilo 43 publikacij (21 uporabnikom). Evidentirali smo 7 predstavitev na strokovnih in drugih mednarodnih dogodkih.

✦ **Zgledi vlečejo 8**



Zbirko dvanajstih angleško podnaslovljenih video portretov izbranih dobitnikov priznanj iz obdobja 2000–2007 smo poimenovali *Učenje – vrata v svet novih priložnosti / Learning – Doorway to the World of new Opportunities*. Vsebuje primere dobre prakse z različnih področij. Mogoče so poljubne vsebinske kombinacije za izbrane ciljne skupine v domačih in mednarodnih okoljih.

Zbirka je izšla v 50 izvodih; razdeljenih je bilo 45 publikacij (23 uporabnikom). DVD smo predvajali na mednarodni konferenci *Delo za mlade – blaginja za vse* (23. do 25. april 2008), na *Festivalu slovenskega šolstva – ustvarjalnost in inovativnost pri*

učenju (21. do 23. maj 2008) in na *Mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu* v Gornji Radgoni (29. avgusta do 5. septembra 2009).

Vse publikacije v zbirki, ki jo predstavljamo tudi na spletni strani http://tvu.acs.si/zgledi_vlecejo/, so uporabnikom na voljo **brezplačno**. Pogoji za prevzem publikacij je zagotovilo, da se odda kratko letno poročilo o predvajanjih, oblikah izvedbe in odzivu udeležencev na vsebine in obliko sporočanja.

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS